

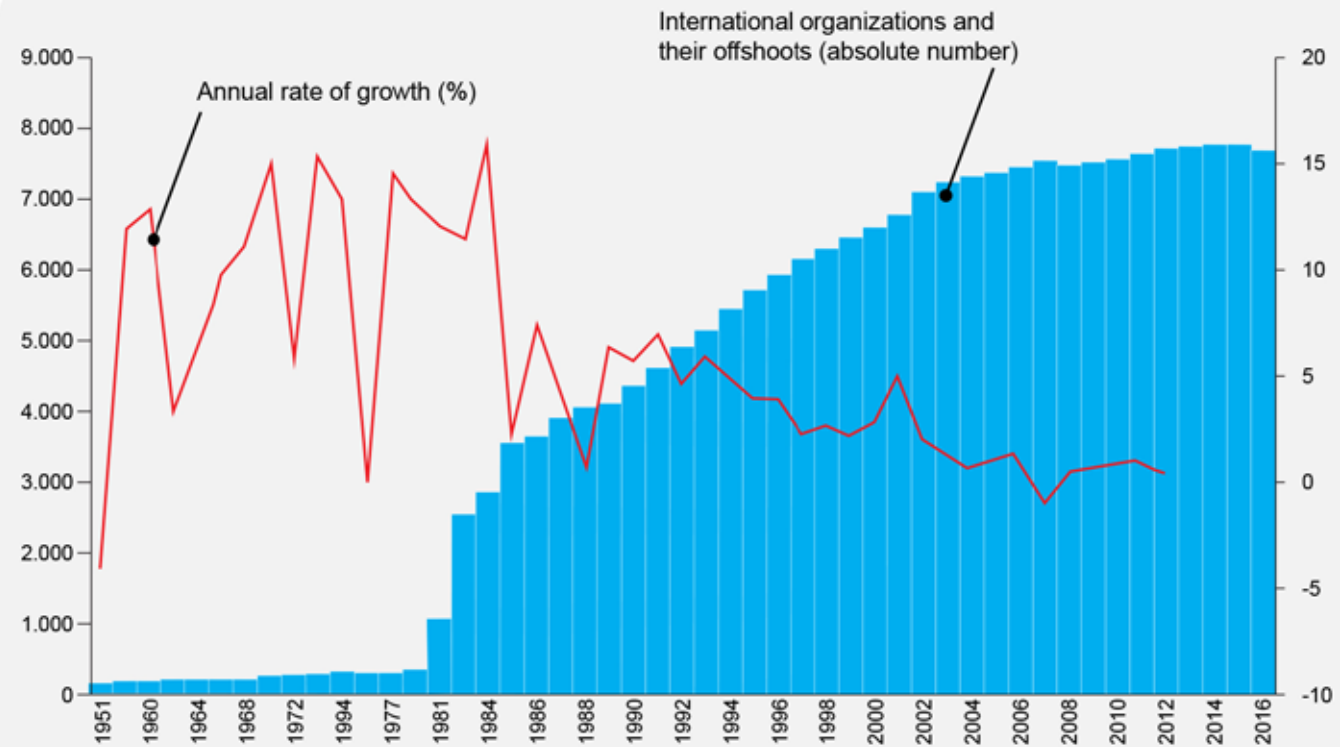
De toekomst van economische globalisering

Lunchlezing Buitenlandse Zaken, 30 oktober 2017

ROBERT
WENT
(WRR)

 @went1955

Global governance na WO II explosief gegroeid

Niemand weet wat ‘goede’ global governance is

“Almost all shifts in global governance are likely to produce losers as well as winners, both domestically and globally” (bijvoorbeeld na de crisis van 2008)

(Hale & Held, Beyond Gridlock, 2017)

Meer multilateralisme niet altijd beter

“It is important to avoid the overly facile framing that all gridlock is necessarily ‘bad’ and all pathways through it ambiguously ‘good’.”

(Hale & Held, Beyond Gridlock, 2017)

Grenzen aan de economische globalisering

Minder groei internationale handel

Grensoverschrijdende financiële stromen verminderd

Toename van verzet tegen handelsverdragen

‘Verliezers’ roeren zich ook politiek

‘A remarkable backlash against globalisation’ (OECD)

‘An urgent need to fix globalisation’ (OECD 2017)

‘Not everybody has benefitted equally’

‘Some people have suffered’

‘Inequality of wealth has increased even faster’

‘Globalisation is not an end in itself, but a means’ (!)

Waar ging het zoal mis?

TINA: globalisering als fataliteit (breed idee bij politici en beleidsmakers – bv Blair, Clinton)

Fixie dat nationale staten minder belangrijk worden (of zelfs verdwijnen)

Critici van globalisering lange tijd niet serieus genomen (zie Dani Rodrik over economen)

Kapitaalbelangen domineren de agenda

Het Nederlandse 'debat' begon 24 maart 1994

(en was op TV)

FNV-voorzitter Stekelenburg (l), minister Andriessen (m) en staatssecretaris Van Rooy (r) tijdens het debat.
foto Ruud Hoff/ANP

Vakbeweging houdt kater over aan economiedebat

**Veel
ondernemers,
vakbeweging
alleen vanuit
de zaal**

De show van Koos

ONDERNEMEND NEDERLAND stond in de schijnwerpers. Het Platform Globalisering, de show die minister van economische zaken Koos Andriessen afgelopen donderdag organiseerde, blonk niet uit door onverwachte aanbevelingen, maar was van belang door de collectieve belijdenis dat ondernemers de economische uitdagingen waar Nederland voor staat, moeten aanpakken.

© 26 maart 1994

SER-advies: Er zijn ook verliezers (2008)

‘Specialisatie impliceert herschikking van middelen en mensen in de economie, waardoor er verliezers en overgangsproblemen kunnen ontstaan. De invloed op welvaart in brede zin hangt vooral af van de omgang met overgangsproblemen en verdelingseffecten’

Hoe verder?

Wat niet werkt (Rodrik 2017):

- Meer global governance
- Zeggen dat we de verliezers gaan compenseren

Wat wel nodig is:

- Betere spelregels voor (hoe we omgaan met) globalisering

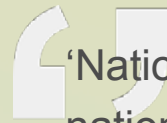

1. Global governance 'light'

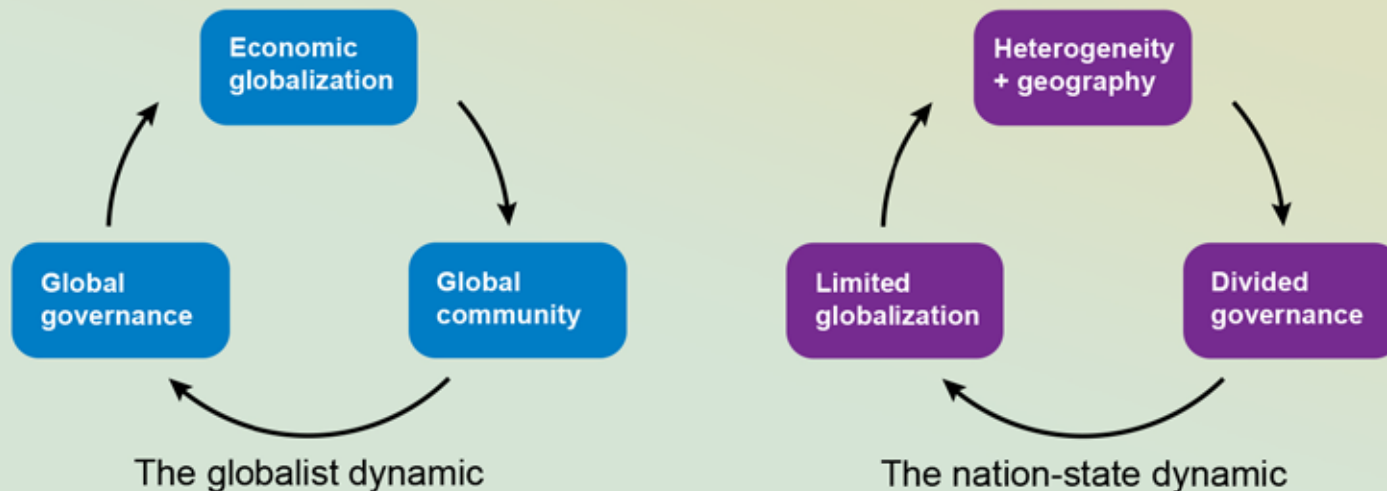
'A thinner set of rules that recognizes the diversity of national circumstances and the demands for policy space. Yet the G20, World Trade Organization, and other multilateral fora proceed as if the right remedy is more of the same – more rules, more harmonization, and more discipline on national policies.' (Rodrik 2017)

‘Kosmopolitisch nationalisme, ‘Verantwoordelijk nationalisme’

...

‘National governments are meant to look out for national interests, and rightly so. This does not exclude the possibility that constituents might act with enlightened self-interest, by taking into account the consequences of domestic action for others’ (Rodrik)

Vier soorten beleid (Rodrik)

Binnenlands beleid zonder (of met weinig) spill-overs

Global public goods

'Beggar-thy-neighbor' beleid

'Beggar thyself' beleid

2. Werkende mensen voorop

Eerlijke handel: beschermen van arbeid tegen sociale dumping (én milieu)

Nieuwe regels en verdragen zo ontwerpen dat factor arbeid daar beter van wordt (vgl. Canada bij NAFTA)

Geen (varianten van) ISDS als vakbonden en consumenten niet dezelfde rechten krijgen

3. Nationale beleidsruimte

Ruimte voor nationale keuzes en voorkeuren:
sociaal, milieu... ('policy space')

Nadenken over tempo van veranderingen
(denk aan 'anywheres' versus 'somewheres'
bij Goodheart)...

.... en soms iets niet doen (SEO-onderzoek)

Dank voor uw aandacht

**ROBERT
WENT
(WRR)**

 @went1955

www.robertwent.nl

